

Рис.1.Класифікація організаційно– педагогічних умов формування у майбутніх вчителів загальних умінь оцінити навчальні досягнення учнів основної школи.

Література

1. Педагогическая энциклопедия /Под ред..И.А.Каирова.-М.: Сов.энциклопедия,1964-1968.-т.3.-880с.
2. Педагогическая энциклопедия /Под ред..И.А.Каирова.-М.: Сов.энциклопедия,1964-1968.-т.4.-912с.
3. Педагогический словарь В 2-х т.-М.: 1960.-Т.2.-766с.
4. Фридман Л.М.Организация контрольно-оценочной деятельности //Педагогический опыт глазами психолога.-М.:Просвещение,1987.-С.177-222.

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ І МАЙСТЕРНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Єрмаков В.М. (Полтава)

Найважливішою умовою вдосконалювання навчального процесу є підвищення педагогічної майстерності вчителя, який був і залишається стрижневою ланкою будь-якої педагогічної системи. У проблемі формування майстерності вчителя необхідно звернути увагу на два моменти.

З одного боку, особливість педагогічної діяльності, пов'язана зі специфікою її об'єкта, яким є людина (вона же суб'єкт діяльності), постійна мінливість педагогічних ситуацій – все це не дозволяє педагогові опиратися на якусь одну, раз і назавжди засвоєну систему дій. З іншого боку, при розробці

методологічних основ оптимізації навчального процесу виникає проблема співвідношення творчості педагога й певного алгоритму дій, які вчителю треба постійно здійснювати. При всьому різноманітті педагогічних систем і працюючих у них педагогів є загальні закономірності їхнього функціонування. Виявлення цих закономірностей, формулювання їх у вигляді вказівок алгоритмічного типу для певного класу педагогічних завдань, виявлення закономірностей у області навчання оперуванню із цими вказівками – завдання педагогіки.

Відносно педагогічної діяльності переважає підхід виділення її компонентів як щодо самостійних функціональних ролей, для успішного здійснення яких необхідні відповідні здібності. У науковій літературі їм приділено досить уваги. Стосовно до педагогічної діяльності найбільш глибоке дослідження здібностей провела Н. В. Кузьміна. Вона виділила основні компоненти діяльності педагога, яким відповідають ті або інші здібності: конструктивний (здатність до проектування особистості, змісту, засобів здійснення педагогічних цілей), організаторсько-комунікативний (здатність устанавлювати взаємини з вихованцями), гностичний (здатність здобувати й використати знання).

У професійній діяльності педагога виділяють чотири групи функцій:

- навчальна, виховна, розвиваюча, мотивуюча;
- конструктивна й дослідницька;
- організаторська й комунікативна;
- самовдосконалення.

Реалізація професійних функцій приводить до виникнення трьох основних підструктур особистості педагога: професійної спрямованості, професійної компетентності, професійно-важливих якостей особистості.

Професійна спрямованість – це інтегральна якість особистості, що визначає відношення до професії, потреба в професійній діяльності й готовність до неї. До якостей, що характеризують спрямованість особистості, варто віднести: професійну позицію, професійно-ціннісні орієнтації, мотиви, покликання до педагогічної діяльності. А також суспільну активність, домінантність, соціальний оптимізм та ін.

Професійна компетентність – це рівень поінформованості, авторитетності педагога, що дозволяє йому продуктивно вирішувати навчально-виховні завдання, що виникають у процесі підготовки кваліфікованого фахівця, формування особистості іншої людини. У структуру професійної компетентності входять: суспільно-політична поінформованість, психолого-педагогічна ерудиція, педагогічна техніка, уміння й навички по тематиці й інше.

Психологічною основою компетенції є готовність до постійного підвищення своєї кваліфікації, мобільність професійних функцій.

Професійно-важливі якості – це система стійких особистих якостей, що створюють можливість успішного виконання професійної діяльності.

Підвищення педагогічної майстерності вчителя нерозривно пов'язане з удосконаленням у його педагогічній діяльності. Відповідно до педагогічної закономірності циклічності, основними циклами розвитку педагога в процесі самостійної діяльності є: освоєння професії; її вдосконалення; встановлення й перевірка системи роботи; подальше вдосконалення; узагальнення досвіду; передача досвіду; підведення підсумків. Як неважко помітити, удосконалення в діяльності займає найважливіше місце в даних циклах. У першу чергу воно пов'язане з пошуком нового, із творчістю вчителя.

Література

1. Галкина Е. В., Харламова Ю. А. Гностическая деятельность педагога в рамках университетского образовательного комплекса.

2. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність. – К., 2004. – 422с.
3. Крутская Е. А. Роль имиджа педагога в его профессиональном общении.
4. Кузьмина Н.В. Профессионализм личности педагога и мастера производственного обучения, М.: Высшая школа, 1990.–119с.

НІМЕЦЬКИЙ ЦЕНТР МАКАРЕНКОЗНАВСТВА – ЛАБОРАТОРІЯ «МАКАРЕНКО-РЕФЕРАТ»

Ермолаєва А.О. (Полтава)

9 лютого 2008 року свій сорокарічний ювілей відзначив один з найвідоміших закордонних центрів макаренкознавства – лабораторія «Макаренко-реферат» Педагогічного факультету Марбурзького університету.

Історія вивчення педагогічної та літературної діяльності А. С. Макаренка в Німеччині розпочалася задовго до 1968 року (рік заснування лабораторії). Перші відомості про педагогічну діяльність А. С. Макаренка з'явилися в Німеччині ще в 20-30-ті роки минулого століття. Це були розповіді членів робітничих делегацій, що відвідали виховні заклади, якими керував Антон Семенович (матеріали публікувались в німецьких газетах та журналах), а також інформаційні повідомлення радянської преси та Комінтерну. Перші переклади робіт А. С. Макаренка були надруковані в Німецькій Демократичній Республіці в 1949 році, а звіди їх отримали вчені-педагоги Федеративної Республіки Німеччина.

Висока оцінка особистості та педагогічних досягнень А. С. Макаренка серед багатьох західнонімецьких педагогів 50-60-х років, була заслугою, перш за все, трьох вчених Геттингенського університету – професора Хермана Нооля та його учнів – Елізабет Хаймпель та Леонхарда Фрьозе. Останній, завдяки своєму походженню та володінню російською мовою, був особливо здібний до наукової діяльності в галузі макаренкознавства. З 1954 року Л. Фрьозе почав виступати перед громадськістю з доповідями та публікаціями, присвяченими педагогіці А. С. Макаренка та проводити на відповідну тему заняття зі студентами. Його діяльність в першій половині 60-х років спонукала таких вчених-педагогів і теологів (католицьких), як Еріх Файфель, Ізабелла Рюттенауер, Лотте Адольфс и Вольфганг Настайнчик, до написання монографій про А. С. Макаренка. Таким чином Л. Фрьозе став родоначальником наукових досліджень життя і творчості А. С. Макаренка, які з 60-х років пов'язані з іменем Марбурзького університету.

В радянські часи, особливо в період сталінізму, відбулося скорочення та спотворення оригінальної концепції виховання А. С. Макаренка, та навіть біографії педагога. Щоб позбутися цих «деформацій» в лютому 1968 року Гьотц Хілліг та Зігфрід Вайтц заснували лабораторію «Макаренко-реферат» в рамках Науково-дослідницького центру порівняльної педагогіки, очолюваного Леонхардом Фрьозе. В 1965 році, після закінчення Франкфуртського університету, Г. Хілліг, за запрошенням Л. Фрьозе, почав працювати в Марбурзькому університеті. Другий засновник, З. Вайтц, тоді закінчував навчання в цьому університеті. До перекладу та видання нового збірника праць А. С. Макаренка (в 1974 році), долучилась Ірена Віль – славіст, яка проживала в м. Марбурзі. З її допомогою лабораторія змогла користуватися тією частиною спадка Макаренка, який був опублікований українською мовою. Ідея організації і назви макаренкознавчого центру народилася в м. Оломойці, де Г. Хілліг і З. Вайтц влітку 1967 року брали участь в міжнародній конференції, присвяченій